

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 22. Barbari in necem Sociorum conspirant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Caaroënsis
regionis de-
scriptio.

Gonsalvius per Iivifenses Caafapaminienfisque iter circumflectens, tandem pridie Calendas Novembris Caaroënsium regionem attingit. Hæc regio ab Urvaica ad Mediterranea tendentibus, emensis decem circiter leucis, occurrit, nuper aliis ex cultis terris nulla in re dissimilis, nisi quod aliquanto populosior videretur; nec admodum præter vicinos populos celebraretur, nisi turpi facinore, & deinde facinoris expiatione, se fecisset memorabilem. Insignis causa erat, cur ea citius, quam aliæ regiones, Christo subjicienda putaretur: nam Caaroënses Caafapaminienfibus, hi Iivifensibus, Iivifenses verò Piratinienfibus contermini sunt: & Ibitiraquani solo Urvaicâ à Piratinienfium agro sejunguntur, sperabaturque fore, ut hi populi, apud quos Socii oppida fundaverant, velut serie concatenati suâ, se vicinitate contra hostes defenderent, & facilem ascensum præberent ad eas terras adeundas, quæ inter Urvaicam & mare Atlanticum interjacent. Ergo postridie quàm ad Caaroënses sylvas Gonsalvius & Rodericius appulissent, & frequentes Casiqui ex condito cum Guarabaio ad designatum oppido locum convenissent, erectâ solemnî ritu Cruce, Caaroënsis oppidum templique debitis ceremoniis Sancti omnibus, ipsis Calendis Novembribus, consecrant, Magistratum constituunt, infantes primo Sacramento expiant, adultos nostris Mysteriis imbuunt, domum templumque construere incipiunt, denique rem insigni dæmonis invidiâ dignam magno conatu urgent.

Infantes ba-
ptizantur.

CAPUT
XXII
Barbari in
necem So-
ciorum cõ-
spirant.

Potirava
conditio.

Oratio.

Niezuvii
conspiratio.

SED dæmon tot sibi illatis damnis frendens furensque, & ab regione tot retro sæculis abs se infessa exulare renuens, omnes machinas movet ad se tutandum, hostesque suos deturbandos: quod ut assequeretur, commodis favoribus usus est. Ex Sancti Xaverii Neophytorum nostrorum oppido transfugerat Potirava, vir ad quidvis audendum temerarius, in avita superstitione pertinax, Niezuvio in multis similis, nisi quod tum Sociorum odio flagraret magis, Alfonso Aragonæ præcipuè infensus, in cuius necis occasionem jam ab anno intentus erat. Is clam Niezuvium adit, captarâque barbaro exordio benevolentia, sic hominem, suoptè ingenio ad quamvis atrocitatem satis inclinatum, in Socios omnes exasperat. *Vides, inquit, ô Niezuvii, quæ conditio vitæ tuæ futura sit, si tempestivè in libertatem te vindices: nam postquam populares tui in unius Sacerdotis jus concesserint, ita vilesces, ut vix latum unguem à vulgi conditione abesse videaris: veniente Sacerdote advenâ nemo impofterum jussa tua capesset, ab illius tu nutu pendebis ceu turpis clientulus. Jam verò quis satis ferat concubinarum tuarum gregem ab tuo sinu, Sacerdotis jussu, avelli, ut eas vilibus homunculis, unâ tantum tibi relicta vetulâ, in opprobrium potentia tua, pro arbitrato suo dividat, teque rerum machinatorem vili plebecula exaquet. Exere ergo pristina conditione novos animos, & dum res adhuc integra est, opprimamus paucos, ne pauci multos nos opprimant. Paucorum conjuratione res maxima peragi potest; Patribus enim de medio sublatis, iterum adstructur tua potentia auctoritas, & concubinarum grege, quem Christiana leges relinquere imperant, tutum tibi & palam frui licebit. Placuit superbo & spurco homini Potiravæ oratio. Igitur conjuratione conceptâ, Niezuvius significat velle se Sacerdotum sanguine suam in iis admittendis levitatem expiare: quod consilium fortuito casu maturatum est. Nam cum adolescens Indus apud Joannem Castillium domi nostræ educatus vicina oppido loca temerè perambulans in Niezuvii scortorum latibulum incidisset, hominem eventilatis spurcitiis diutiùs se abuti non posse existimantem exacerbavit magis; qui statim assumpto capitis redimiculo, & Ariolorum usitato è plumis paludamento, popularium suorum concionem vocat, ad quam ex abrupto quasi phanaticus sic vociferatus fertur. Ergo, inquit, mibi rerum mirandarum patratori famosissimo, servitus deinceps serviendâ est? Ergo ego ab nutu pauperculi advenâ impofterum pendebis? & arvitum jus in mulierum pulcherrimas mibi adimetur? non ita, si me mea clava adjuvet. In animo est tanto malo obviam ire, ne continuatione sine remedii spe invalescat. Caput mali amputandum est, ut cætera membra decidant. Rochus ille Gonsalvius, qui dicendi vi gentilium nostrorum animos quoquò lubet trahit, de medio primum tollendus est, deinde reliqui opprimendi. Hæc menti mea ineluctabilis stat sententia, cui nisi assentiris, terrâ relicta ad caelos evolabo.*

elementa

elementa omnia inter se committam, procellas commovebo, corporum & segetum pestes accersam, tygres & feras in vestram ruinam armabo, mala denique omnia creabo. Cum sic partim à lubentibus, partim à timentibus, eliciisset consensum, Cuniaraquam Casiquium ex omni multitudine sevocat, & conjurationis promovendæ ergò ad Caaroënses amandat, cum mandatis, ut simulatione maximâ Caarupe & Caabure Casiquios, patrandis sceleribus aptos adeat, referatque conspirationis causas, & suo nomine imperet, ut Rocho Gonsalvio & Alfonso Rodericio de medio sublatis, pergant ad Petrum Romerum trucidandum: se interim intenturum in mortem Joannis Castillii & Sociorum Piratinensium. Addat ab Ibitiraquanis & Paranesibus ex condicto Socios omnes esse mactandos. Cuniaraquæ ad Caaroënses pergens cum his mandatis, ita totam rem præstitit, ut Caarupe & Caabure conjurationem statim approbarint, opem Niezuvio spondentes: aded non difficiliter scelerati in bonorum ruinam conspirant.

Caaroënses sollicitantur.

INTERIM Rochus Gonsalvius conspirationis ignarus, decimâ-quintâ Novembris summo mane ad Petrum Romerum rescripserat, Caaroënsium res feliciter promoveri; & si suppetere ferramenta ad afficiendos muneribus populos, quingentas familias in album referri posse. Hoc scripto Sacrum peregerat, ritèque gratis actis omnes Indos adesse jusserat, ut ex ingentis ligni summitate campanam, doctrinæ Christianæ & sacrorum Ministeriorum tempora designaturam, appenderent, appensamque erigerent. Sed Caarupe in opportunitatem parricidii intentus Barbaros ab se subornatos, tanquam ad Gonsalvii jussu capeffenda pergerent, secum clam armatos ire jubet, & dissimulanter omnia agere, donec Marangoæ tortori abs se designato nutu parricidium imperaret. Jam omnes convenerant, & Rochus Gonsalvius Carne & Sanguine Christi saginatus optima hostia futurus, operi accinctus, ad obligandam fune campanæ lingulam se inclinaverat, cum Caarupe, invitatus opportunitate inferendi vulneris, oculorum nictu Marangoæ scelus mandat, qui clavam saxo capitatam in caput Patris optimi toro nisu vibrat, & uno ictu cerebrum è cranio extundit, exanimatque: diffractum caput alter repetitâ clavæ impulsione penitus conterit. Mox omnes inconditis clamoribus aëra, lymphaticorum in morem, complent: diceres fateri velle immensis ululatibus dignum facinus se edidisse. Exciverant hi clamores Alfonso Rodericium, in non remota cella quotidianæ precis pensum persolventem, & jam parabat ipse pedem è cubiculo efferre, de novitate percunctaturus, cum ostium parricidæ obsident. Primus insilit Areguarus, insignis veneficus, idemque Divinitatis phantasticæ usurpator, Caarupe germani fratris jussu, qui subito brachiorum amplexu Rodericium ligans, mandat, ut feriat. Nec mora sicarii clavas rotant, vibrantque. Sed Rodericium, quamquam inter turbam & ictus piè anhelans, volebat ibi victima cadere, ubi Sacrificium offerre consueverat: verum erumpentem, nitentemque ad templum pergere; sicarii ultra progredi non passi, alteris clavæ rotationibus prosternunt, donec constaret etiam exspirasse.

CAPUT XXIII.
Rochus Gonsalvius & Alfonso Rodericium mactantur.

Rochus Gonsalvii mori.

Et Alfonso Rodericium.

UTROQUE extincto longus clamor dissonusque editus est. unis de facinore exultantibus, alteris (nam non omnes conspirant) tristissimum ejulatum in commiserationis confessionem tollentibus. Parricidæ, nondum satiati furore, cadaveribus insultant, Rodericium corpus lumbis tenus truncant, crus evellunt, vestibus detractis, iteratis vulneribus utriusque membra deformant, denique circum templum ignominiosâ circuitione protracta, igne in ipsum templum injecto, flammis tradunt, Sacra omnia profanant, aram in frustra minuunt, calicem perfringunt, cerimoniarum codicem minutim concidunt, intemeratæ Virginis effigiem, quam Rochus Gonsalvius expugnatricem populorum vocitare & ad nova oppida fundanda secum portare solebat, dilacerant, Christi Crucii affixi icones duas reflexas in ignem mittunt. Felices in eo generosi Athletæ, quod eorum manibus morentur, qui JESU & MARIE æque ac sibi essent infensi. Misso post hæc de utriusque necè ad Niezuvium nuncio, Barbari omnes ad parricidale convivium dilabuntur.

CAPUT XXIV.
Gesta post utriusque necem.

Parricida cadaveris deformant.

Sacra profanant.